

ANEKS 1.

Tabelë 20. Humbjet e shkaktuara nga kriza e huave hipotekore në sektorin financiar në disa vende të botës.

Vendi/Rajoni	Humbja totale e raportuar	Humbjet e vlerësuara mbi rishmimin ALT-A të kredive të SHBA	Humbjet e vlerësuara mbi ABS	Humbjet e vlerësuara mbi CDOs	Humbjet e vlerësuara mbi SIVs	Humbja totale e vlerësuar në lidhje me rishmimin (subprime)	Humbjet e pritshme nga subprime
Evropa	80	16	27	53	27	123	43
ku:	19	16	1	12	11	40	22
Britania e Madhe	23	0	7	15	1	23	0
Zvicra	0	0	0	0	1	1	1
Vendet Skandinave							
Zona e Euros	33	0	10	20	15	45	12
Të tjera	5	0	9	6	0	14	9
SHBA	95	29	12	90	13	144	49
Total	193	44	50	153	40	288	95

Burimi: Goldman Sachs; UBS dhe vlerësime të FMN-së.

Shënim: ABS = janë letra me vlerë të mbështetura nga asetet;

CDO = detyrim borxhi i kolateralizuar;

SIV = mjete të strukturuar investimi;

ALT-A = Kategori kredish hipotekore me rrezik potencial më të lartë se kreditë cilësore, por më të ulët se kreditë "subprime".

Hapësirë informuese. Rreziqet makroekonomike që prej tetor 2007.

Tabelë 21. Ndryshimet e rreziqeve dhe kushteve.

Që prej tetor 2007

Kushtet dhe rreziqet	Ndryshimet nga tetor 2007 - GRSS
Kushtet monetare dhe financiare	↓
Pranimi i rrezikut	↓↓
Rreziqet makroekonomike	↑↑↑
Rreziqet e tregjeve në zhvillim	↑↑
Rreziku i kredisë	↑↑↑
Rreziqet e tregut	↑

Burimi: IMF, 'Assessing risks to global financial stability'.

Kushtet monetare dhe financiare – Ka të bëjë me kostot e financimit dhe me disponueshmërinë e fondeve, të lidhura dhe me kushtet monetare dhe financiare botërore.

Pranimi i rrezikut – Nënkupton gatishmërinë e investitorëve për të ndërmarrë një rrezik shtesë duke rritur ekspozimin ndaj kategorive të aktiveve me rrezik të lartë, gjë që si pasojë rrit dhe mundësinë për humbje.

Rreziqet makroekonomike – Lidhen me tronditjet makroekonomike që kanë potencialin të nxisin ndryshime të forta në treg, duke patur parasysh kushtet ekzistuese në tregjet e kapitalit.

Rreziqet e tregjeve në zhvillim – Lidhen me karakteristikat kryesore makroekonomike të tregjeve në zhvillim dhe me ekspozimin e tyre ndaj rreziqeve të jashtme. Këto lloje rreziqesh, janë konceptualisht të ndara nga rreziqet makroekonomike, meqë fokusohen vetëm tek tregjet në zhvillim.

Rreziku i kreditit – Rezulton nga ndryshimet në perceptimin e cilësisë së kreditit, gjë që mund të çojë në tensionimin e institucioneve financiare me rëndësi sistematike.

Rreziqet e tregut dhe të likuiditetit – Janë mundësia për paqëndrueshmëri në vlerësimin e rreziqeve, gjë që mund të rezultojë në rrjedhje të mëdha kapitali dhe humbje midis tregjeve financiare.

SHËNIME

¹ Banka Qendrore Evropiane ka si objektivi të politikës së saj monetare ruajtjen e qëndrueshmërisë së çmimeve. Qëndrueshmëria e çmimeve përkufizohet si rritje vjetore e normës së inflacionit pranë, por më poshtë, nivelit 2 për qind. Nga ana tjetër, qëllimet e politikës monetare të Rezervës Federale të Shteteve të Bashkuara të Amerikës janë specifikuar në ligjin e saj organik si "...të nxisë efektivisht objektivat e punësimit maksimale, të qëndrueshmërisë së çmimeve dhe të ecurisë së moderuar të normave afatgjata të interesit.". Ky ndryshim në objektiva, vendos përgjegjësi të ndryshme mbi këto dy banka qendrore dhe përcakton veprimet e tyre në kuadër të politikës monetare.

² Sipas informacioneve të disponueshme deri më 14/02/08.

³ Një vlerësim i kohëve të fundit i humbjeve të sektorit financiar nga kriza financiare jepet në Aneksin 1.

⁴ Informacioni dhe të dhënat për ndërtimin e grafikëve, janë marrë nga vlerësime të Bankës Qendrore Evropiane dhe materiale të tjera, të publikuara.

⁵ Këtu e në vazhdim këtyre grupeve do t'i referohemi me simbolin GBMK.

⁶ IFRS: International Financial Reporting Standards – standarde ndërkombëtare të uniformizuara të kontabilitetit.

⁷ Sipas totalit të aktiveve, bankat ndahen në grupe ku në grupin e parë (G1) përfshihen bankat që zënë 0-2 për qind të totalit të aktiveve të sektorit bankar, në grupin e dytë (G2) përfshihen bankat që zënë 2-7 për qind të totalit të aktiveve të sektorit bankar dhe në grupin tretë (G3) përfshihen bankat që zënë më shumë se 7 për qind të totalit të aktiveve të sektorit bankar.

⁸ Është llogaritur mesatarja e ponderuar e shpërndarjes së kredisë, sipas kategorive të raportuara të maturimit. për çdo interval është marrë "apriori", mesi i tij. Konkretisht, për intervalin që përfshin kreditë "deri në 1 muaj", kohëzgjatja mesatare është marrë 0.5 muaj; për atë "1-3 muaj" kohëzgjatja mesatare është marrë 2 muaj; për atë "3-6 muaj", kohëzgjatja mesatare është marrë 4.5 muaj; për intervalin "6-12 muaj", kohëzgjatja mesatare është marrë 9 muaj; për intervalin "1-5 vjet", kohëzgjatja mesatare është marrë 36 muaj; për intervalin "mbi 5 vjet", kohëzgjatja mesatare është marrë 10 vjet ose 120 muaj (duke qenë së pjesa më e madhe në këtë segment përfaqësohet nga kreditë hipotekare me maturim fillestar 15 vjet.

⁹ Rritja e raportit për tremujorin e parë të vitit 2008 i dedikohet një ndryshimi metodologjik.

¹⁰ Sistemi i shlyerjes në kohë reale (RTGS), i cili vlerësohet kundrejt parimeve themelore për sistemet e pagesave me rëndësi sistematike (CPSIPS)

¹¹ Sistemi i shlyerjes në bazë neto

¹² Burimi: Country Report IMF – Shkurt 2008

¹³ Bankat që kanë peshën më të madhe të pagesave në numër dhe vlerë, nga 17 bankat pjesëmarrëse në sistemin AIPS.

¹⁴ Bankat që kanë peshën më të madhe të pagesave në numër dhe vlerë, nga 15 bankat pjesëmarrëse në sistemin AECH.

¹⁵ Instat – Numri i popullsisë, janar 2005.

¹⁶ Përkufizim sipas Raportit të Committee on Payment and Settlement Systems, "Central Bank oversight of payment and settlement systems" May 2005, Bank for International Settlements.

¹⁷ Të dhënat i referohen muajit Mars 2008.

¹⁸ Aplikimi i goditjes së mbiçmimit të euros ndaj lekut e rrit normën e mjaftueshmërisë së kapitalit rregullator.

¹⁹ Për secilen nga monedhat është aplikuar edhe një goditje negative por në asnjë rast kjo nuk ka rezultuar problematike për nivelin e mjaftueshmërisë së kapitalit.

²⁰ Pa përfshirë Bankën Raiffeisen norma e mjaftueshmërisë së kapitalit për sistemin bie në kufirin minimal të lejuar.

²¹ Të dhënat e tremujorit të fundit të vitit 2007 për bilancin e shoqërive të sigurimit, nuk janë ende të disponueshme.